

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000998

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-02-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №60-ас/ВС від 26.12.2023

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ганцяк Михайло Олегович

2. MYKHAILO O. HANTSIAK

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Управління та адміністрування

Дата захисту: 01-12-2023

Спеціальність за освітою: Фінанси та кредит

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ5/2023 (ID 2378)

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73.15

Тема дисертації:

1. Залучення фінансових ресурсів на ринку державного боргу України
2. Financial resources attraction on the public debt market of Ukraine

Реферат:

1. У дисертації поглиблені теоретико-методичні засади фінансових відносин на ринку державного боргу України та обґрунтовані пропозиції щодо розширення кредитного інструментарію фінансування дефіциту державного бюджету й управління державним боргом. Доведено, що притаманним проявом кредитних відносин за участі держави як позичальника ресурсів є виникнення державного боргу. Імпліцитно, поняття державний борг тісно пов'язане із поняттям державного кредиту, що визначає побудову ієрархії понять: диспропорції між дохідною та видатковою частинами – дефіцит державного бюджету – державний кредит – державний борг. Визначено та розкрито зміст ефектів державного боргу, зокрема, його вплив на: рівень цін; розподіл доходів; обсяг заощаджень та інвестицій; економічний розвиток в цілому. Особливості впливу державного боргу на фінансову систему розглянуті у ретроспективі. Їх аналіз дозволяє стверджувати, що негативні наслідки залежності від боргового фінансування мінімізуються зваженою стратегією і тактикою управління державним боргом. Залучення фінансових ресурсів на ринку державного боргу визначено як

процес реалізації кредитних відносин між державою як позичальником (дебітором) та кредиторами на засадах поверненості, платності, строковості обігу позикового капіталу. Метою залучення фінансових ресурсів на ринку державного боргу є необхідність фінансування дефіциту державного бюджету із виконанням видаткової його частини. В частині управління державним боргом операції обслуговування та погашення державного боргу згідно кредитних угод попередніх періодів є підпорядкованими при виконанні видаткової частини бюджету і фінансування захищених статей бюджету. Досліджено структуру інструментів та сегментів ринку державних боргових цінних паперів та зовнішнього сегменту кредитного ринку. Класифікація ринку державних цінних паперів передбачає наявність таких ознак, як термін погашення, спосіб виплати доходу за інструментом, тип емітента, рівень реалізації, валюта номіналу, напрям використання залучених коштів від продажу. Обґрунтовано виокремлення відповідних сегментів, де обертаються боргові інструменти залучення ресурсів та розкрито. Доведено необхідність виокремлення функцій ринку державного боргу та доведено що такі функції слід розглядати на рівні основних (фінансування дефіциту державного бюджету; фінансування поточних касових розривів (дефіцит поточного бюджету); фінансування окремих цільових програм; фінансування сплати боргів за раніше випущеними цінними паперами; ціноутворення на ринку; механізм реалізації кредитних відносин) та опосередкованих (функція формування партнерських взаємовідносин між позичальником та кредитором; функція об'єднання капіталів; функція збільшення капіталу та виробництва; функція підтримки ліквідності ринку цінних паперів). В роботі надана характеристика суб'єктної структури сегментів ринку державного боргу. Структура суб'єктів (учасників) ринку державного боргу багато в чому визначається формою державного устрою, особливостями законодавства та організації фінансового ринку та ринку цінних паперів, проте в загальному запропоновано виокремлювати державу (позичальника) на ринку, інвесторів та кредиторів та надано характеристику кожної із груп суб'єктів. Обґрунтовується необхідність оцінки залучення фінансових ресурсів на ринку державного боргу з врахуванням особливостей макроекономічної кон'юнктури, що дозволяє оптимально вирівнювати перерозподіл фінансових ресурсів на ринку, особливо в умовах їх обмеженості. Оцінка державного боргу в контексті заданих параметрів, дозволила оцінити процес залучення на ринку державного боргу і виявити негативні явища, що його супроводжують, зокрема ефект інвестиційного витіснення у секторах ринку. Здійснено підрахунок коефіцієнта ефективності залучення фінансування на ринку державного боргу України, який для порівняльної оцінки обраховувався не лише для України, а й для Польщі, який ілюструє, що для умовно заданих макроекономічних умов залучення фінансування боргу є ефективним, адже показник є більшим 1. Для розрахунку коефіцієнта ефективності залучення фінансування на ринках державного боргу враховується позитивний та негативний вплив факторів та передбачає прямий та обернений зв'язок між відповідними змінними. В умовах поточної фінансової нестабільності важливо зберегти повне порозуміння з кредиторами та не втратити доступ до ринку позикового капіталу. Вибір напрямів вдосконалення процесу залучення фінансових ресурсів на ринку державного боргу України здійснено в розрізі напрямів прямого та опосередкованого впливу на цей ринок. Вибір напрямів вдосконалення процесу залучення фінансових ресурсів на ринку державного боргу здійснюється у площині вирішення та запобігання проблем, вирішення яких є пріоритетним завданням вдосконалення процесу залучення. Кожен із запропонованих напрямів сприяє вирішенню окремих проблем, що ідентифіковані в роботі.

2. The dissertation deepens the theoretical and methodological foundations of financial relations in the market of the public debt of Ukraine and substantiates proposals regarding the expansion of credit tools for financing the state budget deficit and public debt management. It has been proven that a characteristic manifestation of credit relations with the participation of the state as a borrower of resources is the emergence of state debt. Implicitly, the concept of public debt is closely related to the concept of public credit, which determines the construction of a hierarchy of concepts: disproportions between income and expenditure parts - public budget deficit - public credit - public debt. The content of the effects of the state debt is defined and revealed, in particular, its impact on: the price level; income distribution; amount of savings and investments; economic development in general. Peculiarities of the impact of public debt on the financial system are considered in retrospect. Their analysis allows us to state that the negative consequences of dependence on debt financing are minimized by a balanced strategy

and tactics of public debt management. Attracting financial resources on the public debt market is defined as the process of implementing credit relations between the state as a borrower (debtor) and creditors on the basis of repayment, payment, and maturity of loan capital circulation. The purpose of attracting financial resources on the public debt market is the need to finance the deficit of the state budget with the fulfillment of its expenditure part. In terms of public debt management, servicing operations and repayment of public debt in accordance with credit agreements of previous periods are subordinated to the execution of the expenditure part of the budget and financing of protected budget items. The structure of instruments and segments of the government debt securities market and the external segment of the credit market were studied. The classification of the market of government securities assumes the presence of such characteristics as the maturity date, the method of payment of income under the instrument, the type of issuer, the level of realization, the currency of the denomination, the direction of use of the funds raised from the sale. The identification of the relevant segments where the debt instruments for attracting resources are circulated and disclosed is substantiated. The need to distinguish the functions of the state debt market has been proven and it has been proven that such functions should be considered at the main level (financing of the state budget deficit; financing of current cash gaps (current budget deficit); financing of certain targeted programs; financing of debt payments for previously issued securities; pricing on the market; the mechanism of implementation of credit relations) and mediated (the function of forming partnership relations between the borrower and the creditor; the function of combining capitals; the function of increasing capital and production; the function of maintaining the liquidity of the securities market). The paper describes the subject structure of the government debt market segments. The structure of subjects (participants) of the public debt market is largely determined by the form of government, the specifics of legislation and the organization of the financial market and the securities market, but in general it is proposed to distinguish the state (borrower) in the market, investors and creditors, and the characteristics of each of the groups of given subjects. The necessity of assessing the involvement of financial resources in the public debt market is substantiated, taking into account the peculiarities of the macroeconomic situation, which allows optimally equalizing the redistribution of financial resources in the market, especially in conditions of their limitations. The evaluation of the public debt in the context of the given parameters made it possible to evaluate the process of attracting public debt on the market and to identify the negative phenomena that accompany it, in particular the effect of investment displacement in market sectors. The calculation of the efficiency factor of attracting financing on the public debt market of Ukraine was carried out, which was calculated for comparative assessment not only for Ukraine, but also for Poland, which illustrates that for conditionally given macroeconomic conditions, attracting debt financing is effective, because the indicator is greater than 1. For the calculation the coefficient of the efficiency of attracting financing on the public debt markets takes into account the positive and negative influence of factors and assumes a direct and inverse relationship between the relevant variables. Each of the proposed directions contributes to the solution of individual problems identified in the work.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ганцяк М. О., Вергелюк Ю. Ю. Варіативність «ефекту витіснення» на ринку Державного боргу України. Gesellschaftsrechtliche transformationen von wirtschaftlichen systemen in den zeiten der neindustrialisierung: collective monograph / herausgegeben vom Pasichnyk Yu. Nuremberg, Germany, 2020.

715 р.

- Ганцяк М. О., Вергелюк Ю. Ю. Взаємодія банківського та боргового сегментів в умовах повоєнної трансформації фінансового простору. Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій: [монографія] / за науковою редакцією д.е.н., професора, заслуженого діяча науки і техніки України С. В. Онишко. Ірпінь : Державний податковий університет. 2023. С. 525-549.
- Ганцяк М. О. Державний борг і кредит: особливості прояву макроекономічних ефектів. Формування ринкових відносин в Україні. 2019. №11. С. 50 – 58.
- Ганцяк М. О. Ринок державного боргу та інструменти фінансування дефіциту бюджету. Наукові записки Національного університету «Острозька академія» серія «Економіка». 2020. №19(47). С. 80 –84.
- Ганцяк М. О., Мамонова Г. В. Моделювання ієрархії загроз зростання державного боргу України. Стратегія економічного розвитку України. 2021. №49. С. 54 – 64.
- Ганцяк М. О., Мамонова Г. В. Ефективність залучення фінансування на ринку державного боргу України та Польщі. Бізнес-навігатор. 2022. №1(68). С. 132 – 136.
- Ганцяк М. О., Ключові детермінанти стану ринку державного боргу України в довоєнний період. Наукові записки Національного університету «Острозька академія» серія «Економіка». 2022. №26(54). С. 65 –70.
- Ганцяк М. О. Сучасний стан залучення фінансування бюджетного дефіциту на ринку державних боргових цінних паперів України. Економіка та суспільство. 2022. №44.
- Ганцяк Михайло. Дефолт та реструктуризація як можливі сценарії врегулювання боргових проблем. Modeling the development of the economic systems. 2023. №1. С 20 – 27.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнеєв Володимир Вікторович

2. Володимир В. Корнеєв

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Буряченко Андрій Євгенович
2. Andrii Y. Buriachenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), 54/1, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богріновцева Людмила Миколаївна
2. Liudmyla M. BOHRINOVTSSEVA

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9597-1085

Додаткова інформація:

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&authuser=3&user=uZ6EVzMMAAAJ>;[https://orcid.org/0000-0001-9597-](https://orcid.org/0000-0001-9597-1085)

https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211297299&featureToggles=FEATURE_AUTHOR_DETAILS_BOTOX:1&at_feature_toggle=1;<https://app.webofknowledge.com/author/record/15039128>;<https://publons.com/researcher/3956476/liudmyla-bohrinovtseva-kostrach/>

Повне найменування юридичної особи: Національна академія статистики, обліку та аудиту

Код за ЄДРПОУ: 04837462

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 1, Київ, 04107, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба статистики України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маргасова Вікторія Геннадіївна

2. Viktoriia H. Marhasova

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубина Максим Вікторович

2. Dubyna Maksym V.

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Забаштанський Максим Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Забаштанський Максим Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лисенко Наталія Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна